

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 26. januarja 2017*

„Pritožba — Omejevalni sporazumi — Belgijski, nemški, francoski, italijanski, nizozemski in avstrijski trg kopalniške opreme — Usklajevanje prodajnih cen in izmenjava občutljivih poslovnih informacij — Program prizanesljivosti — Uredba (ES) št. 1/2003 — Člen 23(2) — Zgornja meja 10 % prometa — Izvajanje neomejene sodne pristojnosti“

V zadevi C-619/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 25. novembra 2013,

Mamoli Robinetteria SpA s sedežem v Milanu (Italija), ki jo zastopata F. Capelli in M. Valcada, odvetnika,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopata L. Malferrari in F. Ronkes Agerbeek, agenta, skupaj s F. Ruggerijem Laderchijem, odvetnikom, z naslovom za vročanje v Luxembourg, u

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika prvega senata, M. Berger, sodnica, E. Levits, S. Rodin (poročevalec) in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. septembra 2015,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

- 1 Družba Mamoli Robinetteria SpA s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 16. septembra 2013, Mamoli Robinetteria/Komisija (T-376/10, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2013:442), s katero je to zavrnilo njeno tožbo za razglasitev delne ničnosti Sklepa Komisije C(2010) 4185 final z dne 23. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39092 – kopalniška oprema) (v nadaljevanju: sporni sklep) v delu, v katerem se nanaša nanjo, ali, podredno, za odpravo ali znižanje globe, ki ji je bila naložena s tem sklepom.

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 1/2003

- 2 Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) v členu 23(2) in (3) določa:

„2. Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101] ali člen [102 PDEU] [...]

[...]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[...]

3. Pri določanju višine globe se upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.“

Smernice iz leta 2006

- 3 Točka 2 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe (ES) št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006), določa, da mora Komisija v zvezi z določitvijo glob „[...] upoštevati trajanje in težo kršitve“ in da „naložena globa ne sme presegati omejitev, določenih v drugem in tretjem pododstavku člena 23(2) Uredbe št. 1/2003“.
- 4 Točke 23, 25, 28, 29 in 37 Smernic iz leta 2006 določajo:

„23. Horizontalni sporazumi [...] o določitvi cen [...], ki so na splošno tajni, štejejo zaradi svoje narave same med najtežje omejitve konkurence. Z vidika politike konkurence jih je treba preganjati z visokimi globami. Posledično bo upoštevani delež prodaje pri takih kršitvah na splošno v zgornjem delu omenjenega razpona.

[...]

25. Poleg tega bo Komisija, ne glede na trajanje udeležbe podjetja pri kršitvi, vključila v osnovni znesek še znesek med vključno 15 % in 25 % vrednosti prodaje, kot je opredeljena v oddelku A zgoraj z namenom odvrčanja podjetij od udeležbe pri horizontalnih sporazumih o določitvi cen [...]

[...]

28. Osnovni znesek globe se lahko poveča, kadar Komisija ugotovi, da obstajajo oteževalne okoliščine, kot so:

[...]

29. Osnovni znesek globe se lahko zmanjša, kadar Komisija ugotovi, da obstajajo olajševalne okoliščine, kot so:

[...]

37. V teh smernicah je predstavljena splošna metodologija za določanje glob, vendar lahko Komisija zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvratilnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od te metodologije ali omejitev, določenih v točki 21.“

Dejansko stanje in sporna odločba

- 5 Dejansko stanje spora je bilo navedeno v točkah od 1 do 21 izpodbijane sodbe in ga je mogoče povzeti tako.
- 6 Pritožnica je italijanska družba, ki proizvaja izključno kopalniške armature.
- 7 Družba Masco Corp. in njene hčerinske družbe, med njimi Hansgrohe AG, ki proizvaja kopalniške armature, in Hüppe GmbH, ki proizvaja zaslone za prhanje, so 15. julija 2004 Komisijo obvestile o obstoju omejevalnega sporazuma v sektorju kopalniške opreme in zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002), če pa jim ta ne bi bila odobrena, pa za znižanje njihovega zneska.
- 8 Komisija je 9. in 10. novembra 2004 opravila nenapovedane preglede v prostorih več družb in nacionalnih poklicnih združenj, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme. Komisija je med 15. novembrom 2005 in 16. majem 2006 na navedene družbe in združenja, med njimi tudi na pritožnico, naslovila zahteve za informacije, 26. marca 2007 pa je sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. To obvestilo je bilo vročeno pritožnici.
- 9 Tudi pritožnica je 20. januarja 2006 zaprosila za imuniteto pred globami ali če jim ta ne bi bila priznana, za znižanje njihovega zneska.
- 10 Komisija je po zaslišanju, ki je potekalo od 12. do 14. novembra 2007, dopisu o ugotovljenih dejstvih, ki je bil 9. julija 2009 poslan nekaterim družbam, med katerimi ni bilo pritožnice, in zahtevah po dodatnih informacijah, ki so bile poslane med 19. junijem 2009 in 8. marcem 2010 in katerih naslovnica je bila pritožnica, 23. junija 2010 sprejela sporni sklep.
- 11 Komisija je v tem sklepu ugotovila obstoj kršitve člena 101(1) PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3) v sektorju kopalniške opreme. Ta kršitev, pri kateri naj bi bilo udeleženih 17 podjetij, naj bi potekala v različnih obdobjih med 16. oktobrom 1992 in 9. novembrom 2004 in naj bi zajemala vse protikonkurenčne sporazume in usklajena ravnanja na belgijskem, nemškem, francoskem, italijanskem, nizozemskem in avstrijskem ozemlju.

- 12 Natančneje, Komisija je v navedenem sklepu navedla, da je ugotovljena kršitev zajemala, prvič, usklajevanje med temi proizvajalci kopalniške opreme glede letnih dvigov cen in drugih dejavnikov določanja cen v okviru rednih sestankov znotraj nacionalnih poklicnih združenj, drugič, določanje ali usklajevanje cen ob posebnih dogodkih, kot so povečanje stroškov surovin ter uvedba eura ali cestnin, in tretjič, razkritje in izmenjavo občutljivih poslovnih informacij. Komisija je poleg tega ugotovila, da se je določanje cen v sektorju kopalniške opreme izvajalo na letni ravni. V tem okviru so proizvajalci določali svoje cenike, ki so na splošno veljali eno leto in so bili podlaga za poslovne odnose s prodajalci na debelo.
- 13 Omejevalni sporazum naj bi zadeval kopalniško opremo, ki je del ene od treh podskupin teh proizvodov, in sicer gre za kopalniške armature, zaslone za prhanje in z njimi povezano dodatno opremo ter izdelke sanitarne keramike (v nadaljevanju: tri podskupine proizvodov).
- 14 Protikonkurenčna ravnanja, do katerih naj bi prišlo v Italiji, naj bi izvajali v okviru dveh neformalnih skupin. Prvo, imenovano „Euroitalia“, naj bi tvorila podjetja, ki naj bi se sestajala dva do trikrat letno med julijem 1992 in oktobrom 2004. Izmenjava informacij znotraj te skupine, ki se je oblikovala ob vstopu nemških proizvajalcev na italijanski trg, naj se ne bi nanašala samo na kopalniške armature, ampak tudi na izdelke sanitarne keramike. Pritožnice naj ne bi bilo med člani druge neformalne skupine podjetij z imenom „Michelangelo“. Ta naj bi se večkrat sestala med koncem leta 1995 ali začetkom leta 1996 in 25. julijem 2003. Razprave na teh sestankih naj bi potekale o širokem spektru kopalniških proizvodov, zlasti o kopalniških armaturah in izdelkih sanitarne keramike.
- 15 Komisija je v spornem sklepu v zvezi z udeležbo pritožnice v protikonkurenčnih ravnanjih ugotovila, da je ta sodelovala pri nezakonitih razpravah znotraj skupine „Euroitalia“ v obdobju med 18. oktobrom 2000 in 9. novembrom 2004.
- 16 Komisija je tako v členu 1(5), točka 15, spornega sklepa ugotovila, da je pritožnica z udeležbo pri trajajočem sporazumu ali usklajenih ravnanjih na italijanskem ozemlju med 18. oktobrom 2000 in 9. novembrom 2004 kršila člen 101 PDEU.
- 17 V skladu s členom 2(14) spornega sklepa je Komisija pritožnici naložila globo 1.041.531 EUR.
- 18 Komisija se je pri izračunu te globe oprla na Smernice iz leta 2006.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 19 Pritožnica je 7. septembra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, s katero je Splošnemu sodišču predlagala, naj sporni sklep razglasi za ničen, pri čemer je navajala pet tožbenih razlogov. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na nevročitev dopisa o ugotovljenih dejstvih pritožnici in na nemožnost, da bi se seznanila z nekaterimi dokumenti v zvezi z njeno udeležbo pri zadevnih protikonkurenčnih ravnanjih, ki so bili navedeni v spornem sklepu. Drugi tožbeni razlog se je nanašal na nezakonitost Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. Tretji tožbeni razlog se je nanašal na napake pri ugotavljanju udeležbe pritožnice pri omejevalnem sporazumu glede italijanskega trga kopalniških armatur. Četrty tožbeni razlog se je nanašal na napake pri določitvi sankcije, naložene pritožnici, in odmeri globe. Peti tožbeni razlog se je nanašal na napako pri presoji v zvezi z zneskom znižanja, ki ji je bilo odobreno zaradi njenega finančnega stanja.
- 20 Pritožnica je podredno predlagala odpravo ali znižanje globe, ki ji je bila naložena.
- 21 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo v celoti zavrnilo.

Predlogi strank

22 Pritožnica Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijano sodbo razveljavi;
- člena 1 in 2 spornega sklepa razglasi za nična v delu, v katerem se nanašata nanjo;
- podredno, globo zniža na znesek, ki bo ustrezal 0,3 % njenega prometa v letu 2003 oziroma vsekakor na znesek, ki bo nižji od naložene sankcije, in
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

23 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo zavrne in
- pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

24 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja sedem pritožbenih razlogov, med njimi tudi tistih pet, ki jih je že navedla na prvi stopnji.

25 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču na eni strani očita, da je eno trditev napačno opredelilo kot nov razlog, in na drugi, da se je oprlo na neobstoječe dejstvo. Z drugim pritožbenim razlogom graja obrazložitev Splošnega sodišča v zvezi z nevročitvijo dopisa o ugotovljenih dejstvih pritožnici. S tretjim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je zavrnilo ugovor nezakonitosti Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. S četrtem pritožbenim razlogom graja obrazložitev izpodbijane sodbe glede posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur in upoštevnosti dokazov, ki jih je Komisija upoštevala pri presoji njene udeležbe pri kršitvi na tem trgu. S petim pritožbenim razlogom graja izpodbijano sodbo, ker Splošno sodišče ni sankcioniralo napak, ki jih je pri določitvi globe, naloženi pritožnici, storila Komisija. Pritožnica s šestim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita presojo, da je Komisija dovolj znižala globo, ki ji je bila naložena. S sedmim pritožbenim razlogom pritožnica trdi, da je Splošno sodišče zmotno presodilo, da predlogi pritožnice za odreditev pripravljanih ukrepov niso bili upoštevni.

Prvi pritožbeni razlog: napačna opredelitev trditve kot nov razlog in nepravilna presoja dejanskega stanja

Trditve strank

26 Pritožnica s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je v točki 30 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je njeno trditev, da je Komisija napačno ugotovila, da je bila pritožnica udeležena pri kršitvi glede kopalniške opreme, čeprav ni proizvajala izdelkov sanitarne keramike, opredelilo kot nov tožbeni razlog in jo zato zavrglo kot nedopustno.

27 Ta trditev naj bi namreč bila predpostavka četrtega tožbenega razloga na prvi stopnji, ki se je nanašal na merila za določitev zneska globe, naložene pritožnici. V zvezi s tem naj ne bi bilo sporno, da ta proizvaja le kopalniške armature, kot je to navedlo Splošno sodišče v točki 4 izpodbijane sodbe in na

kar je pritožnica večkrat opozorila v svoji tožbi na prvi stopnji. Poleg tega naj bi Splošno sodišče s tem, da je navedeno trditev opredelilo kot nov razlog, ne da bi Komisija glede nje podala ugovor nedopustnosti, odločilo *ultra petitem*.

- 28 Pritožnica z drugim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da se je v točki 9 izpodbijane sodbe oprlo na ugotovitev, da je pritožnica zaprosila za uporabo programa prizanesljivosti, čeprav naj nikoli ne bi vložila takšne prošnje.
- 29 Komisija meni, da oba dela tega pritožbenega razloga nista dopustna oziroma vsekakor nista utemeljena.

Presoja Sodišča

- 30 Kar zadeva napako pri opredelitvi, ki se očita Splošnemu sodišču, je treba opozoriti, da v skladu s členom 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki je veljala ob izreku izpodbijane sodbe (v nadaljevanju: Poslovnik Splošnega sodišča), navajanje novih tožbenih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom.
- 31 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da sta v skladu s členom 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča predmet postopka in kratek povzetek tožbenih razlogov bistveni informaciji, ki morata biti navedeni v začetni vlogi (sodba z dne 3. aprila 2014, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, točka 38). Predlogi v takšni vlogi morajo biti izraženi nedvoumno, da se prepreči, da bi to sodišče odločilo *ultra petitem* ali da o očitku ne bi odločilo (glej po analogiji sodbo z dne 12. februarja 2009, Komisija/Poljska, C-475/07, neobjavljena, EU:C:2009:86, točka 43).
- 32 Opozoriti je treba, da družba Mamoli Robinetteria v tožbi na prvi stopnji ni podala trditve, da je Komisija v členu 1(5), točka 15, spornega sklepa zmotno ugotovila, da je bila udeležena pri kršitvi glede kopalniške opreme, čeprav ni proizvajala izdelkov sanitarne keramike.
- 33 Poleg tega se pritožnica ne sklicuje na pravne ali dejanske okoliščine, ki naj bi se pojavile med postopkom in ki bi lahko upravičile prepozno navedbo takšne trditve. Končno, navedene trditve ni mogoče šteti za razširitev očitka, ki je bil predhodno naveden v tožbi.
- 34 Iz tega izhaja, da je Splošno sodišče v točki 30 izpodbijane sodbe to trditev, ki jo je pritožnica navedla med postopkom in po začetni vlogi, utemeljeno opredelilo kot nov tožbeni razlog in jo zato zavrglo.
- 35 Poleg tega, ker so ob upoštevanju ciljev iz točke 31 te sodbe pogoji dopustnosti v zvezi s predmetom spora in kratkim povzetkom tožbenih razlogov, navedenih pred Splošnim sodiščem, in posledična prepoved navajanja novih razlogov med postopkom iz člena 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča določbe javnega reda, Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je ugovor nedopustnosti zaradi kršitve teh predpisov preučilo po uradni dolžnosti.
- 36 Prvi del prvega pritožbenega razloga je zato treba zavrniti kot neutemeljen.
- 37 Glede drugega dela prvega pritožbenega razloga je treba poudariti, da Splošno sodišče ni izpeljalo nobene pravne ali dejanske posledice iz popolnoma dejanske ugotovitve iz točke 9 izpodbijane sodbe – v katere delu je navedeno dejansko stanje spora, ki ga pritožnica šteje za zmotno – da naj bi zadnjenaavedena vložila prošnjo za prizanesljivost.
- 38 Zato je treba ta očitek zavrniti kot brezpredmeten (glej po analogiji sodbo z dne 2. oktobra 2003, Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, EU:C:2003:527, točki 46 in 47).

- 39 Iz tega izhaja, da je treba prvi pritožbeni razlog zavreči kot delno brezpredmeten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog: nevročitev dopisa o ugotovljenih dejstvih pritožnici

Trditve strank

- 40 Pritožnica z drugim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je kot delno neutemeljen in delno brezpredmeten zavrglo oziroma zavrnilo očitek, da Komisija drugače kakor drugim podjetjem, ki so bila udeležena pri kršitvi, njej ni vročila dopisa o ugotovljenih dejstvih. Takšna opustitev bi namreč pomenila kršitev pravice do obrambe. V zvezi s tem naj v nasprotju z obrazložitvijo Splošnega sodišča iz točke 38 izpodbijane sodbe, s katero je trditve v zvezi s to opustitvijo zavrnilo kot brezpredmetne, ne bi bilo sporno, da bi bilo poznavanje dejanskih okoliščin nujno potrebno za pripravo obrambne strategije.
- 41 Po mnenju Komisije ta pritožbeni razlog očitno ni dopusten, vsekakor pa ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 42 Opozoriti je treba, da iz člena 256(1) PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije ter člena 168(1)(d) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi jasno navesti izpodbijane dele sodbe, katere razveljavitev se predlaga, in pravne trditve, ki posebej utemeljujejo ta predlog, sicer pritožba oziroma zadevni razlog nista dopustna (sodba z dne 21. januarja 2016, Galp Energía España in drugi/Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 43 Prav tako je treba poudariti, da pritožba ni dopustna, če se razlogi in trditve, ki so že bili predstavljeni pred Splošnim sodiščem, samo ponovijo ali dobesedno navajajo, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je to izrecno zavrnilo, ne da bi bila podana trditev, ki bi posebej opredeljevala domnevno napačno uporabo prava v sodbi Splošnega sodišča. Taka pritožba namreč dejansko pomeni predlog za ponovni preizkus tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, za kar pa Sodišče v pritožbenem postopku ni pristojno (sodbi z dne 7. januarja 2004, Aalborg Portland in drugi/Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točka 51 in navedena sodna praksa, in z dne 30. maja 2013, Quinn Barlo in drugi/Komisija, C-70/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:351, točka 26).
- 44 Ugotoviti pa je treba, da se pritožnica na eni strani omejuje na ponovitev enakega očitka, kot ga je podala na prvi stopnji pred Splošnim sodiščem in ki se nanaša na nevročitev dopisa o ugotovljenih dejstvih, in na drugi na navedbo splošnih preudarkov, ne da bi bili ti posebej povezani z obravnavanim primerom, pri čemer ne opredeli natančno, kako naj bi Splošno sodišče v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo.
- 45 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

Tretji pritožbeni razlog: nezakonitost Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002

Trditve strank

- 46 Pritožnica s tretjim pritožbeni razlogom Splošnemu sodišču najprej očita, da je zavrnilo ugovor nezakonitosti Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, čeprav bi moral biti program prizanesljivosti, kot je tisti, določen s tem obvestilom, nujno uveden in urejen z aktom zakonodajalca Evropske unije, pristojnim za področje konkurence, ki se uporablja neposredno in ima neposredni učinek.

- 47 Dalje trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je v točkah 55 in 56 izpodbijane sodbe štelo, da je Komisija bila pristojna za sprejetje in pravno ureditev programa prizanesljivosti na podlagi člena 15(2) Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3), ki je postal člen 23(2) Uredbe št. 1/2003. Nobena neposredno veljavna določba, ki jo je sprejel zakonodajalec Unije, pristojen za področje konkurence, naj Komisiji ne bi podeljevala pristojnosti, da podjetja, ki je storilo kršitev, ne sankcionira le zato, ker je to prijavilo, da je storilo kršitev. Nasprotno, iz členov 101 in 103 PDEU naj bi izhajalo, da mora biti posledica takšne kršitve konkurenčnega prava Unije naložitev sankcije.
- 48 Pritožnica Splošnemu sodišču končno očita, da je v točki 57 izpodbijane sodbe štelo, da Komisija s sprejetjem obvestil o prizanesljivosti ni kršila načela delitve oblasti, in da je zavrnilo trditev, da so bili v državah članicah Unije programi prizanesljivosti sprejeti na podlagi zakonodajnih aktov.
- 49 Po mnenju Komisije ta pritožbeni razlog ni dopusten oziroma vsekakor ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 50 Najprej, kar zadeva očitek o nepristojnosti Komisije za sprejetje programa prizanesljivosti, je treba poudariti, da pritožnica ne opredeli natančno nobene napačne uporabe prava v izpodbijani sodbi. Zato je treba ta očitek v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 42 te sodbe, zavreči kot nedopusten.
- 51 Dalje, kar zadeva očitek, s katerim se grajata točki 55 in 56 izpodbijane sodbe, da je Splošno sodišče napačno štelo, da je bila Komisija pristojna za sprejetje Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17, ki je postal člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, je treba navesti, prvič, da je Sodišče večkrat potrdilo, da lahko Komisija sprejme pravila ravnanja, ki kažejo na prakso, kot so tista iz tega obvestila iz leta 2002, s katerimi se ta institucija sama omejuje pri izvrševanju pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima na podlagi navedenih členov (glej v tem smislu sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točke 209, 211, 213 in 250, ter z dne 18. julija 2013, Schindler Holding in drugi/Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, točke 58 in od 67 do 69).
- 52 Drugič, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da člen 101 PDEU ne izključuje, da lahko Komisija pri izvajanju svojih pristojnosti na področju prava konkurence ugotovi kršitev tega člena, ne da bi naložila globo, vendar se lahko taka obravnava, ki je tudi predmet postopka v glavni stvari, uporabi samo v resnično izjemnih okoliščinah, na primer, kadar je bilo sodelovanje podjetja odločilno za ugotovitev in učinkovito odpravo omejevalnega sporazuma (glej v tem smislu sodbo z dne 18. junija 2013, Schenker & Co. in drugi, C-681/11, EU:C:2013:404, točki 48 in 49).
- 53 Tretjič, iz ustaljene sodne prakse prav tako izhaja, da so programi prizanesljivosti koristno orodje v učinkovitem boju za odkrivanje in odpravo kršitev pravil o konkurenci in so tako namenjeni učinkoviti uporabi členov 101 in 102 PDEU (glej zlasti sodbi z dne 14. junija 2011, Pfeiderer, C-360/09, EU:C:2011:389, točka 25, in z dne 6. junija 2013, Donau Chemie in drugi, C-536/11, EU:C:2013:366, točka 42).
- 54 Iz tega izhaja, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točkah 55 in 56 izpodbijane sodbe štelo, da je bila Komisija v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 pristojna za sprejetje Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002.
- 55 Nazadnje je treba očitek v delu, s katerim se graja točka 57 izpodbijane sodbe in ki se nanaša na to, da je Komisija s sprejetjem Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 kršila načelo delitve oblasti, ter v bistvu temelji na predpostavki, da Komisija ni imela ustrezne pravne podlage za to sprejetje, zavrnila iz razlogov, navedenih v točkah od 51 do 54 te sodbe.

- 56 Zato je treba tretji pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.

Četrty pritožbeni razlog: napake v zvezi s pripisom udeležbe pritožnice pri omejevalnem sporazumu s kršitvijo člena 101 PDEU in člena 2 Uredbe št. 1/2003

Trditve strank

- 57 Pritožnica s četrty pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je napačno zavrnilo njene trditve glede posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur in upoštevnosti dokazov, ki jih je upoštevala Komisija, zaradi česar ni sankcioniralo napak, ki jih je Komisija storila s tem, da ji je pripisala udeležbo pri zadevnem omejevalnem sporazumu s kršitvijo člena 101 PDEU in člena 2 Uredbe št. 1/2003.
- 58 Prvič, Splošno sodišče naj bi namreč, kar zadeva posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur, v točkah od 61 do 133 izpodbijane sodbe štelo, da struktura tega trga sploh ni upoštevana za rešitev spora in da se je na udeležbo pritožnice pri kršitvi sklepalo zgolj na podlagi njene prisotnosti na sestankih skupine „Euroitalia“, čeprav iz te strukture, za katero je značilno veliko število proizvajalcev in prodajalcev na debelo, izhaja, da v Italiji ni bilo mogoče oblikovati omejevalnega sporazuma. Poleg tega naj bi Splošno sodišče v točkah od 65 do 72 izpodbijane sodbe površno preučilo to trditev in se zadovoljilo z navedbo različnih načelnih ugotovitev, zaradi česar naj bi bila obrazložitev izpodbijane sodbe pomanjkljiva.
- 59 Drugič, Splošno sodišče naj bi, kar zadeva upoštevnost dokazov o udeležbi pritožnice pri kršitvi na italijanskem trgu kopalniških armatur, ki jih je upoštevala Komisija, bodisi opustilo presojo trditev, ki jih je predvsem glede posebne vloge družbe American Standard Inc. na italijanskem trgu in svoje udeležbe na različnih sestankih navedla pritožnica, bodisi napačno zavrnilo te dokaze kot neutemeljene oziroma jih je, kot v točki 132 izpodbijane sodbe, zavrnilo kot brezpredmetne. Natančneje, Splošno sodišče naj bi storilo napako s tem, da je štelo, da je bil predstavnik pritožnice, F. Costagli, prisoten na sestanku z dne 1. februarja 2001, čeprav naj bi bilo dokazano, da se ga ni udeležil. Poleg tega naj bi Splošno sodišče v točki 106 izpodbijane sodbe trditev glede nezanesljivosti podatkov, pridobljenih na sestankih skupine „Euroitalia“, napačno zavrnilo s tem, da je štelo, da je iz natipkanih zapisnikov družbe Grohe Beteiligungs GmbH izhajalo, da je družba RAF Rubinetteria SpA načrtovala zvišanje cen za 3 %.
- 60 Komisija trdi, da četrty pritožbeni razlog v delu, v katerem se želi z njim doseči ponovno preučitev dejanskega stanja, ni dopusten oziroma vsaj ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 61 Ugotoviti je treba, da pritožnica z obema deloma četrtega pritožbenega razloga v bistvu povzema svoj tretji tožbeni razlog, uveljavljan na prvi stopnji, glede posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur in upoštevnosti dokazov o njeni udeležbi pri kršitvi na tem trgu, ki jih je upoštevala Komisija.
- 62 Pritožnica želi tako s četrty pritožbenim razlogom doseči ponovno obravnavo tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, za kar pa, kot je bilo navedeno v točki 43 te sodbe, Sodišče ni pristojno.
- 63 Zlasti z drugim delom tega pritožbenega razloga se v delu, v katerem graja presojo Splošnega sodišča glede udeležbe pritožnice pri kršitvi na italijanskem trgu kopalniških armatur, želi doseči ponovna presoja dejstev in dokazov, kar pa razen v primeru njihovega izkrivljanja, česar pritožnica ne uveljavlja, v skladu z ustaljeno sodno prakso prav tako ni v pristojnosti Sodišča (glej zlasti sodbi z dne 20. januarja

2016, Toshiba Corporation/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, točka 40, in z dne 16. junija 2016, Evonik Degussa in AlzChem/Komisija, C-155/14 P, EU:C:2016:446, točka 23 in navedena sodna praksa).

- 64 Zato je treba četrti pritožbeni razlog v delu, v katerem graja točke od 61 do 133 izpodbijane sodbe, ker so v njih zavrnjene trditve pritožnice glede posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur in upoštevnosti dokazov, ki jih je v zvezi udeležbo pritožnice pri kršitvi na tem trgu upoštevala Komisija, zavreči kot nedopusten.
- 65 Nasprotno, kar zadeva očitek o pomanjkljivi in nezadostni presoji Splošnega sodišča in posledično o pomanjkljivi obrazložitvi, je treba opozoriti, da vprašanje, ali je obrazložitev sodbe Splošnega sodišča zadostna, pomeni pravno vprašanje, ki se lahko navaja v okviru pritožbe (glej zlasti sodbo z dne 14. oktobra 2010, Deutsche Telekom/Komisija, C-280/08 P, EU:C:2010:603, točka 123).
- 66 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso ta obveznost obrazložitve Splošnemu sodišču vendarle ne nalaga, da poda natančno obrazložitev, ki bi izčrpno in drugemu za drugim sledila vsem razlogovanjem strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, iz katerih Splošno sodišče ni sprejelo njihovih argumentov, Sodišču pa, da razpolaga z zadostnimi elementi za izvajanje nadzora (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 2. aprila 2009, Bouygues in Bouygues Télécom/Komisija, C-431/07 P, EU:C:2009:223, točka 42, in z dne 22. maja 2014, Álvarez/Komisija, C-36/12 P, EU:C:2014:349, točka 31).
- 67 Kar v obravnavanem primeru na prvem mestu zadeva na prvi stopnji navedeno trditev o posebnosti italijanskega trga kopalniških armatur, je treba opozoriti, da je Splošno sodišče najprej v točkah od 64 do 71 izpodbijane sodbe spomnilo na elemente, ki morajo biti podani za kršitev člena 101(1) PDEU, in s tem povezano sodno prakso Sodišča, nato pa v točki 72 iste sodbe v bistvu ugotovilo, da je Komisija utemeljeno ugotovila, da je bila pritožnica udeležena pri izmenjavi informacij o bodočih dvigih cen, ki je imela protikonkurenčne cilje in učinek in je zato pomenila kršitev te določbe.
- 68 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 74 izpodbijane sodbe upravičeno kot brezpredmetne in brez vsebinske presoje zavrnilo trditve tožeče stranke o specifični strukturi italijanskega trga kopalniških armatur, saj te niso mogle omajati ugotovitve, da je imela zadevna izmenjava informacij protikonkurenčne cilje.
- 69 Kar na drugem mestu zadeva ugotovitve Splošnega sodišča glede verodostojnosti in upoštevnosti dokazov, ki jih je v zvezi z udeležbo pritožnice pri kršitvi na navedenem trgu upoštevala Komisija, je iz točk od 76 do 126 izpodbijane sodbe razvidno, da je Splošno sodišče opravilo široko in podrobno preučitev različnih trditev, ki jih je v zvezi s tem navedla pritožnica, zlasti glede njene udeležbe na različnih zadevnih sestankih skupine „Euroitalia“. Splošnemu sodišču zato v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 66 te sodbe, ni mogoče očitati, da se ni izrecno izjasnilo o vsakem dejstvu in dokazu, ki jih je predložila pritožnica.
- 70 Iz tega izhaja, da je treba očitek, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, zavrniti kot neutemeljen.
- 71 Glede na navedeno je treba četrti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Peti pritožbeni razlog: napake pri določitvi globe

Trditve strank

- 72 Pritožnica s petim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita napake pri preizkusu določitve višine globe, naložene s spornim sklepom, ki jo je opravila Komisija.
- 73 Splošnemu sodišču na prvem mestu očita, da je v točkah 137 in 158 izpodbijane sodbe zaradi površnega branja njenih trditev zavrnilo očitek o diskriminatornosti zneska naložene globe, ki je bil v skladu z zgornjo mejo iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 enak 10 % prometa, določenega na podlagi Smernic iz leta 2006.
- 74 Na drugem mestu pritožnica ponovno navaja trditve, s katerimi graja naloženo sankcijo in ki jih je navedla že na prvi stopnji, vendar jih Splošno sodišče naj ne bi dovolj skrbno preučilo.
- 75 Pritožnica v zvezi s tem navaja, prvič, da je uporaba Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 zaradi obrnjenega dokaznega bremena privedla do kršitve člena 2 Uredbe št. 1/2003. Drugič, uporaba navedenega obvestila naj bi kršila tudi pravico do poštenega sojenja, ki je zagotovljena s členoma 6 in 7 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Tretjič, pritožnica Splošnemu sodišču očita, da se je omejilo na to, da je v točki 155 izpodbijane sodbe poudarilo, da je sankcija zakonita, če lahko pravni subjekt ve, za katera dejanja in opustitve odgovarja, ni pa odgovorilo na očitek, podan na prvi stopnji, da sistem določitve sankcij, ki se uporablja na področju konkurence, ni v skladu z EKČP, zlasti njenim členom 7, ki naj bi vseboval zahtevo po jasni določitvi kaznivih dejanj in kazni. Četrtoč, pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je v točki 169 izpodbijane sodbe štelo, da se je pred njim na napačno presojo dejstev, ki jo je storila Komisija, sklicevala zgolj glede določitve koeficienta „dodatni znesek“ v višini 15 % in ne tudi glede iste stopnje koeficienta „teža kršitve“. Petič, pritožnica se sklicuje na nezakonitost meril, ki jih določajo Smernice iz leta 2006, saj je zaradi tega, ker jih je Komisija upoštevala pri določitvi zneska vsake izmed sankcij zaradi zgornje meje iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, znesek izrečene globe sistematično enak 10 % prometa. Splošno sodišče naj sploh ne bi preučilo tega ugovora nezakonitosti, temveč naj bi se v točki 158 izpodbijane sodbe omejilo na ugotovitev, da pritožnica ni bila obsojena na sankcijo v višini 10 % prometa. Šestič, Komisija in nato Splošno sodišče naj bi, kot je to razvidno iz točk 165 in 166 izpodbijane sodbe, pri določitvi koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ izhajala iz napačne predpostavke, da je bila pritožnica udeležena pri enotni kršitvi na ozemlju šestih držav članic, ki je zajemala vse skupine proizvodov, glede katerih se je vodila preiskava, s tržnim deležem približno 54,3 % v vsaki izmed teh držav in je bila izvedena s protikonkurenčnimi ravnanji, ki naj bi bila v glavnem tudi uresničena. Sedmič, čeprav je Splošno sodišče presodilo, da je bila v sklepu Komisije storjena napaka pri presoji, naj v točkah od 192 do 195 izpodbijane sodbe ne bi izpeljalo nobenih posledic iz tega. Splošno sodišče naj bi s tem kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja.
- 76 Komisija izpodbija tako dopustnost kot utemeljenost petega pritožbenega razloga. V tem okviru vseeno poudarja, da v nasprotju s presojo Splošnega sodišča v točki 171 izpodbijane sodbe teža kršitve ni nujno različna glede na to, ali so predmet omejevalnega sporazuma dve ali tri vrste proizvodov oziroma ali ta zajema samo eno ali pa šest držav članic. Kot je potrdila na obravnavi, Komisija, čeprav meni, da je Splošno sodišče upravičeno zavrnilo trditve pritožnice, ki so se nanašale na kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti, Sodišču predlaga, naj nadomesti obrazložitev, kar zadeva ta del razlogovanja Splošnega sodišča.

Presoja Sodišča

- 77 Uvodoma je treba opozoriti, da je treba, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, navedene v točkah 42 in 43 te sodbe, za nedopusten razglasiti pritožbeni razlog, v okviru katerega trditve niso dovolj natančne in dovolj podprte, da bi Sodišče lahko opravilo nadzor zakonitosti, ali pa so samo ponovljene trditve, ki so bile predložene Splošnemu sodišču, skupaj s tistimi, ki so temeljile na dejstvih, ki jih je to sodišče izrecno zavrnilo (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 30. maja 2013, *Quinn Barlo in drugi/Komisija*, C-70/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:351, točka 26, in z dne 21. januarja 2016, *Galp Energía España in drugi/Komisija*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, točka 44).
- 78 Zato je treba trditve, podane v okviru petega pritožbenega razloga, ki napačne uporabe prava, ki naj bi jo storilo Splošno sodišče, ne opredelijo dovolj natančno in so bodisi splošne in nepodprte navedbe bodisi, kot je navedla pritožnica, trditve, ki jih je predložila že na prvi stopnji, zavreči kot nedopustne.
- 79 Zaradi tega lahko Sodišče preuči zgolj trditve, ki se nanašajo, prvič, na napake Splošnega sodišča v točkah 137 in 158 izpodbijane sodbe glede diskriminatornosti in nesorazmernosti pri uporabi sankcije v višini 10 % prometa v skladu s členom 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003, drugič, na nezadostno obrazložitev, zlasti v točki 155 izpodbijane sodbe glede zakonitosti sistema določanja sankcij, tretjič, na napačno uporabo prava pri presoji koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ v točkah 165 in 166 izpodbijane sodbe, in četrtič, na to, da naj Splošno sodišče v točkah od 192 do 195 izpodbijane sodbe iz napak Komisije pri presoji, ki jih je ugotovilo, ne bi izpeljalo nobenih posledic in naj bi kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja.
- 80 Kar na prvem mestu zadeva očitek, da je Splošno sodišče kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja, ker je naložilo sankcijo v višini 10 % prometa, kot je določena v členu 23(2), drugi pododstavek, navedene uredbe, je treba izpostaviti, da se Splošno sodišče v nasprotju z navedbami pritožnice ni omejilo na ugotovitev, da je bila globa, ki ji je bila naložena, veliko nižja od te zgornje meje.
- 81 Splošno sodišče je namreč v točki 158 izpodbijane sodbe v bistvu prav tako upoštevalo, da glede na trajanje in težo udeležbe pritožnice pri kršitvi dejstvo, da je bilo ravnanje drugih podjetij še veliko težje od njenega, nikakor ne nasprotuje naložitvi globe zadnjenavedeni v znesku 10 % njenega prometa, in da je treba iz istega razloga zavrniti trditev, da Smernice iz leta 2006 naj ne bi bile zakonite iz razloga, da naj bi vodile do uporabe takšne globe za vsa podjetja, ne glede na težo storjene kršitve.
- 82 Splošno sodišče s tem ni napačno uporabilo prava.
- 83 V zvezi s tem je treba spomniti, da iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da se z omejitvijo 10 % prometa iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 želi izogniti nalaganju glob, za katere je predvidljivo, da jih podjetja, ob upoštevanju njihove velikosti, take kot jo, čeprav približno in nepopolno, določa njihov promet, ne bodo mogla plačati (sodbi z dne 28. junija 2005, *Dansk Rørindustri in drugi/Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 280, in z dne 12. julija 2012, *Cetarsa/Komisija*, C-181/11 P, neobjavljena, EU:C:2012:455, točka 82).
- 84 Gre torej za omejitvev, ki se enotno uporablja za vsa podjetja in je predpisana glede na velikost vsakega od njih, zato da bi se izognilo čezmernim in nesorazmernim globam. Ta omejitev ima tako namen, ki je drugačen in neodvisen od namena meril teže in trajanja kršitve (sodbi z dne 28. junija 2005, *Dansk Rørindustri in drugi/Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točki 281 in 282, in z dne 12. julija 2012, *Cetarsa/Komisija*, C-181/11 P, neobjavljena, EU:C:2012:455, točka 83).

- 85 Iz tega izhaja, da določitev globe v višini 10 % njihovega prometa za vsa podjetja, ki so bila sankcionirana zaradi udeležbe pri isti kršitvi, če je do nje prišlo zgolj zaradi uporabe zgornje meje iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003, ne pomeni kršitve načel sorazmernosti in enakega obravnavanja.
- 86 Prav tako glede na cilj te zgornje meje okoliščina, da je Komisija dejansko izvajala Smernice iz leta 2006, kot trdi pritožnica, kar pogosto ali redno privede do tega, da naložena globa znaša 10 % prometa, ne more izpodbiti zakonitosti uporabe navedene zgornje meje.
- 87 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba prvo trditev pritožnice zavrniti.
- 88 Dalje, kar zadeva očitek o nezadostni obrazložitvi izpodbijane sodbe, zlasti v njeni točki 155 glede zakonitosti sistema določanja sankcij, zadostuje ugotovitev, da je Splošno sodišče v točkah od 152 do 155 navedene sodbe v skladu s sodno prakso glede obveznosti obrazložitve, navedene v točkah 65 in 66 te sodbe, pravno zadostno preučilo očitek pritožnice, ki se je nanašal na kršitev načela zakonitosti kazni.
- 89 Poleg tega želi pritožnica s prerekanjem predpostavk razlogov, ki sta jih za določitev koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ v višini 15 % upoštevala Komisija in nato Splošno sodišče v točkah 165 in 166 izpodbijane sodbe, v resnici izpodbijati presojo dejanskega stanja, kar, kot je bilo na to opozorjeno v točki 63 te sodbe, ni predmet nadzora Sodišča pri odločanju o pritožbi.
- 90 Končno, glede očitka Splošnemu sodišču, da v točkah od 192 do 195 izpodbijane sodbe iz napak pri presoji dejstev, ki jo je glede držav članic in podskupin proizvodov, zajetih s kršitvijo, ugotovilo v točki 172 izpodbijane sodbe, ni izpeljalo nobene posledice v smislu znižanja zneska globe, je treba najprej opozoriti, da je Splošno sodišče edino pristojno za nadzor nad načinom, kako je Komisija v vsakem od primerov presodila težo nezakonitih ravnanj. Cilj nadzora Sodišča v pritožbi je, prvič, preučiti, kako pravno pravilno je Splošno sodišče za presojo teže določenega ravnanja v smislu člena 101 PDEU in člena 23 Uredbe št. 1/2003 upoštevalo vse bistvene dejavnike, in drugič, preveriti, ali je Splošno sodišče pravno zadostno odgovorilo na vse trditve, navedene v utemeljitev predloga za odpravo ali zmanjšanje globe (glej zlasti sodbe z dne 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, točka 128, z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 244, in z dne 5. decembra 2013, Solvay Solexis/Komisija, C-449/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:802, točka 74).
- 91 Nasprotno, spomniti je treba, da Sodišču, kadar v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, ni treba iz razlogov pravičnosti s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene sodne pristojnosti odloča o višini glob, ki se podjetjem naložijo zaradi kršitev prava Unije (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 245, in z dne 11. julija 2013, Gosselin Group/Komisija, C-429/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:463, točka 87).
- 92 Poleg tega je treba spomniti tudi na to, da je treba za določitev zneska globe upoštevati tudi trajanje kršitve in vse dejavnike, ki lahko vplivajo na določitev njene teže (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 240, in z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 98).
- 93 Med dejavniki, ki se lahko upoštevajo pri presoji teže kršitev, so ravnanje vsakega izmed podjetij, vloga, ki jo ima vsako izmed podjetij pri izvajanju omejevalnega sporazuma, korist, ki so jo lahko podjetja imela od tega sporazuma, njihova velikost in vrednost zadevnega blaga ter nevarnost, ki jo ta vrsta kršitev pomeni za cilje Evropske unije (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in

drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 242, in z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 100).

- 94 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da se je šesti del četrtega tožbenega razloga pritožnice na prvi stopnji, ki je bil preučen v točkah od 159 do 177 izpodbijane sodbe, kot to izhaja iz točk 159, 160 in 169 zadnjenavedene sodbe, nanašal zgolj na napako Komisije pri presoji določitve koeficienta „dodatni znesek“ iz točke 25 Smernic iz leta 2006 v višini 15 % in ne pri presoji določitve stopnje koeficienta „teža kršitve“.
- 95 Splošno sodišče je najprej poudarilo, da je bila po ugotovitvah Komisije iz točke 879 obrazložitve spornega sklepa udeležba pritožnice pri kršitvi omejena na italijansko ozemlje in na podskupini proizvodov kopalniške armature in izdelki sanitarne keramike, nato pa je v točki 172 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija storila napako pri presoji s tem, da ni upravičeno ugotovila, da so bila vsa podjetja, na katera je bil naslovljen sporni sklep, med njimi tudi pritožnica, udeležena pri enotni kršitvi, ki je zajemala ozemlje šestih držav članic in tri podskupine proizvodov.
- 96 Vendar je Splošno sodišče, kot to izhaja iz točk 171 in od 193 do 196 izpodbijane sodbe, štelo, da koeficient „dodatni znesek“ v višini 15 % ni bil nesorazmeren glede na to kršitev.
- 97 Splošno sodišče je v okviru svoje neomejene sodne pristojnosti pri presoji posledic, ki naj jih izpelje v zvezi z določitvijo koeficienta „dodatni znesek“ iz šestega dela četrtega tožbenega razloga na prvi stopnji, v točkah od 189 do 199 izpodbijane sodbe po tem, ko je, kot izhaja iz točke 192 izpodbijane sodbe, ugotovilo, da se je bilo primerno zgledovati po Smernicah iz leta 2006, upravičeno štelo, da je bil koeficient „dodatni znesek“ v višini 15 % ustrezen za sankcioniranje udeležbe pritožnice pri uresničitvi omejevalnega sporazuma zgolj na ozemlju Italije.
- 98 V zvezi s tem je treba na eni strani ugotoviti, da spada zadevni omejevalni sporazum, katerega predmet je bilo usklajevanje cen, med kršitve iz točk 23 in 25 Smernic iz leta 2006 in se tako uvršča med najtežje kršitve. Na drugi strani je takšna stopnja, kot je Splošno sodišče pojasnilo v točki 171 izpodbijane sodbe, na spodnji meji razpona od 15 % do 25 % vrednosti prodaj, ki je za takšne kršitve določena v tej točki 25 (glej sodbo z dne 11. julija 2013, Ziegler&Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, točka 124).
- 99 Zato je Splošno sodišče, čeprav je udeležba pritožnice pri zadevni kršitvi zajemala le italijansko ozemlje, na podlagi narave te kršitve in brez kršitve načela sorazmernosti lahko štelo, da je bila določitev koeficienta „dodatni znesek“ v višini 15 % ustrezna.
- 100 Vendar je bilo, kot v bistvu trdi Komisija, pravo napačno uporabljeno v obrazložitvi iz točk 174, 176, 194 in 195 izpodbijane sodbe, v skladu s katerimi je treba kršitev, ki zajema ozemlje šestih držav članic in tri podskupine proizvodov, šteti za težjo od kršitve, kot je obravnavana, ki je bila storjena le na ozemlju ene države članice in je zajemala samo dve od treh podskupin proizvodov, ker je treba podjetjem, ki so bila udeležena pri kršitvi, ki je zajemala ozemlje šestih držav članic in tri podskupine proizvodov, že samo zaradi tega nujno naložiti globo, ki se izračuna na podlagi koeficienta „dodatni znesek“, ki je višji od 15 %.
- 101 Kar namreč zadeva določitev koeficienta „dodatni znesek“, iz točke 25 Smernic iz leta 2006 izhaja, da je treba upoštevati več dejavnikov, zlasti tiste iz točke 22 teh smernic. Čeprav se lahko za presajo teže kršitve in nato za določitev zneska globe, ki naj se naloži, upoštevata zlasti geografski obseg kršitve in število podskupin proizvodov, ki jih ta zajema, zgolj okoliščina, da kršitev zajema širše geografsko območje in večje število proizvodov kot druga, ne sme nujno pomeniti, da je treba prvo kršitev, gledano kot celota, šteti za težjo, kot je druga, in ne more utemeljiti določitve koeficienta „dodatni

znesek“ v višjem znesku, kot je bil upoštevan pri izračunu globe za drugo kršitev (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 178).

- 102 Vendar je treba, ker pritožnica Komisiji in nato Splošnemu sodišču v bistvu očita, prvič, da sta kršila načelo enakega obravnavanja, najprej s tem, da naložene globe nista individualizirala z upoštevanjem teže v zvezi z njeno udeležbo pri kršitvi v primerjavi s težo udeležbe drugih zadevnih podjetij, in drugič, s tem da je v točkah od 192 do 195 izpodbijane sodbe upoštevalo isti koeficient „dodatni znesek“ v višini 15 % tako zanjo kot za podjetja, ki so bila udeležena pri kršitvi, ki je zajemala tri podskupine proizvodov v šestih državah članicah, opozoriti, da je načelo enakega obravnavanja splošno načelo prava Unije, ki je določeno v členih 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da to načelo zahteva, da se primerljive okoliščine ne obravnavajo različno in da se različne okoliščine ne obravnavajo enako, razen če je takšno obravnavanje objektivno utemeljeno (glej zlasti sodbo z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 51).
- 103 Splošno sodišče mora navedeno načelo spoštovati zlasti pri izvajanju svoje neomejene sodne pristojnosti. Izvajanje takšne pristojnosti pri določitvi višine naloženih glob namreč ne sme privedi do diskriminacije med podjetji, ki so bila udeležena pri sporazumu ali usklajenem ravnanju v nasprotju s členom 101(1) PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 18. decembra 2014, Komisija/Parker Hannifin Manufacturing in Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, točka 77).
- 104 Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, razlik – za presojo teže kršitve – med podjetji, ki so bila udeležena pri istem omejevalnem sporazumu, zlasti glede na geografski obseg udeležbe vsakega izmed njih, ni treba nujno upoštevati pri določitvi koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“, temveč se lahko te upoštevajo v drugi fazi izračuna globe, na primer pri prilagoditvi osnovnega zneska glede na olajševalne in obteževalne okoliščine v skladu s točkama 28 in 29 Smernic iz leta 2006 (glej v tem smislu sodbi z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točki 104 in 105, in z dne 11. julija 2013, Gosselin Group/Komisija, C-429/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:463, točke od 96 do 100).
- 105 Kot je navedla Komisija, so lahko takšne razlike razvidne tudi iz vrednosti prodaj, ki se upošteva za izračun osnovnega zneska globe, če ta vrednost za vsako udeleženo podjetje odraža pomen njene udeležbe pri zadevni kršitvi, v skladu s točko 13 Smernic iz leta 2006, ki dopušča, da se kot izhodišče za izračun glob upošteva znesek, ki odraža gospodarski pomen kršitve in težo podjetja pri njej (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 76).
- 106 Posledično je lahko Splošno sodišče, ker ni sporno, da je bil osnovni znesek globe, ki je bil naložen pritožnici, kot to izhaja iz točke 1219 obrazložitve spornega sklepa, določen na podlagi vrednosti prodaj pritožnice na italijanskem ozemlju, v točki 196 izpodbijane sodbe za izračun globe, ki se naloži pritožnici, brez kršitve načela enakega obravnavanja določilo koeficient „dodatni znesek“ v višini 15 %, ki je enak tistemu, ki je bil uporabljen za podjetja, udeležena pri enotni kršitvi, ki je zajemala tri podskupine proizvodov in šest držav članic.
- 107 Ob upoštevanju zgornjih preudarkov, iz katerih izhaja, da je Splošno sodišče v obrazložitvi iz točk 174, 176 in od 192 do 195 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, je treba opozoriti, da če obrazložitev sodbe Splošnega sodišča kaže na kršitev prava Unije, vendar je njen izrek utemeljen z drugimi pravnimi razlogi, taka kršitev ne more povzročiti razveljavitve te odločbe in je treba obrazložitev nadomestiti (glej v tem smislu sodbo z dne 9. junija 1992, Lestelle/Komisija, C-30/91 P, EU:C:1992:252, točka 28, in z dne 9. septembra 2008, FIAMM in drugi/Svet in Komisija, C-120/06 P in C-121/06 P, EU:C:2008:476, točka 187 in navedena sodna praksa).

- 108 Zato je treba z nadomestitvijo obrazložitve zavrniti očitek o tem, da naj Splošno sodišče ne bi izpeljalo nobenega sklepa iz ugotovitev iz točke 172 izpodbijane sodbe in naj bi kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja.
- 109 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba peti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Šesti pritožbeni razlog: napake pri presoji plačilne nezmožnosti pritožnice

Trditve strank

- 110 Pritožnica s šestim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču v bistvu očita, da je napačno presodilo, da je Komisija za izvajanje točke 35 Smernic iz leta 2006 dovolj znižala globo, ki je bila naložena pritožnici. Splošnemu sodišču očita, da je v točkah 182 in 198 izpodbijane sodbe zavrnilo tožbeni razlog, ki se je nanašal na pretiranost naložene globe, ker naj ne bi predložila dokazov o pretiranosti naložene globe, čeprav je predložila zadostne dokaze, s katerimi je mogoče dokazati resnost položaja, v katerem je bila. Splošno sodišče naj poleg tega ne bi pravilno presodilo teh dokazov in dejanskega položaja pritožnice.
- 111 Po mnenju pritožnice bi skrbna presoja njenega položaja nujno privedla do ugotovitve o nezadostnosti znižanja, ki ji je bilo odobreno. V zvezi s tem se sklicuje zlasti na drastično zmanjšanje svojega prometa v obdobju od leta 2011 do leta 2013, na zmanjšanje števila zaposlenih leta 2013 in na oceno svoje bilance za leto 2013.
- 112 Komisija se sklicuje na nedopustnost šestega pritožbenega razloga, ki naj poleg tega očitno ne bi bil utemeljen.

Presoja Sodišča

- 113 Ugotoviti je treba, da želi pritožnica v delu, v katerem s šestim pritožbenim razlogom izpodbija presojo Splošnega sodišča glede dokazov o njeni plačilni sposobnosti, in opozarja na nezadostnost znižanja, ki ji je bilo odobreno na podlagi točke 35 Smernic iz leta 2006, doseči, da Sodišče ponovno presodi dejstva in dokaze, kar, kot je bilo na to opozorjeno v točki 63 te sodbe, ker ni prišlo do izkrivljanja dokazov, ni predmet nadzora Sodišča pri odločanju o pritožbi.
- 114 Zato je treba šesti pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

Sedmi pritožbeni razlog: obravnavanje predlogov za odreditev pripravljanih ukrepov

Trditve strank

- 115 Pritožnica s sedmim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je predloge za odreditev pripravljanih ukrepov, ki jih je podala na prvi stopnji, zavrnilo z obrazložitvijo, da niso bili upoštevni, in natančneje, v točki 201 izpodbijane sodbe, da ti ukrepi ne bi mogli spremeniti ugotovitev, da je izmenjava občutljivih poslovnih podatkov v Italiji v okviru skupine „Euroitalia“, predvsem tistih v zvezi s predvidenimi dvigi cen med konkurenti, pomenila kršitev člena 101 PDEU. Navedeni pripravljani ukrepi bi namreč omogočili razjasnitev pravega stanja italijanskega trga in dokaz, da zadevne informacije niso bile tajni podatki.
- 116 Komisija meni, da ta pritožbeni razlog ni dopusten oziroma vsekakor ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 117 V zvezi s tem, da prvostopenjsko sodišče presoja predloge za odreditev ukrepov procesnega vodstva ali pripravljanih ukrepov, ki jih je vložila stranka v sporu, je treba opozoriti, da samo Splošno sodišče presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča (glej sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 67, in z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 77). Ali imajo postopkovne listine dokazno moč ali ne, je odvisno od njegove proste presoje dejstev, ki v okviru pritožbene stopnje ni predmet nadzora Sodišča, razen v primeru izkrivljanja dokazov, predloženih Splošnemu sodišču, ali če iz dokumentov v spisu izhaja vsebinska nepravilnost ugotovitev Splošnega sodišča (glej zlasti sodbo z dne 7. oktobra 2004, Mag Instrument/UUNT, C-136/02 P, EU:C:2004:592, točka 76).
- 118 Iz sodne prakse Sodišča tako izhaja, da čeprav predlog za zaslišanje prič, ki je bil vložen s tožbo, natančno navaja, o katerih dejstvih in iz katerih razlogov bi bilo treba zaslišati priče, je Splošno sodišče tisto, ki presodi upoštevnost predloga glede na predmet spora in potrebo po zaslišanju prič, ki so navedene (sodba z dne 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, točka 70; sklep z dne 15. septembra 2005, Marlines/Komisija, C-112/04 P, neobjavljen, EU:C:2005:554, točka 38, in sodba z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 78).
- 119 Zato je lahko Splošno sodišče pri izvajanju svoje neodvisne presoje dejanskega stanja v točki 201 izpodbijane sodbe upravičeno štel, da zaslišanje prič, ki jih je predlagala pritožnica, ne bi spremenilo ugotovitve iz točke 129 izpodbijane sodbe, da je izmenjava zadevnih občutljivih poslovnih informacij v Italiji v okviru skupine „Euroitalia“ pomenila kršitev člena 101 PDEU in da zato pripravljani ukrepi, ki jih je predlagala pritožnica, niso bili potrebni.
- 120 Zato je treba sedmi pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.
- 121 Ker nobenemu od pritožbenih razlogov pritožnice ni bilo ugodeno, je treba pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 122 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da kadar pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.
- 123 Na podlagi člena 138(1) tega Poslovnika, ki se na podlagi njegovega člena 184(1) uporablja za pritožbeni postopek, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker pritožnica s pritožbenimi predlogi ni uspela in je Komisija predlagala, naj se ji naloži plačilo stroškov, se ji naloži plačilo stroškov v zvezi s to pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi Mamoli Robinetteria SpA se naloži plačilo stroškov.

Podpisi